

Eines pràctiques per a la lectura de documents històrics

Daniel Piñol Alabart
Universitat de Barcelona
danielpinol@ub.edu

Les abreviatures i les clàusules:

Abreviatura

- Representació de paraules per una o diverses de les seves lletres (generalment les més significatives i determinants).
 - interpretació i lectura d'escriptures en desús / Paleografia de lectura
 - atribució cronològica i geogràfica d'un text /Paleografia d'anàlisi
 - informació sobre enterrelacions entre centres de producció escrita / Història de la Cultura Escrita

Per què les abreviatures?

- Per què s'utilitzen?
- Per a escriure més ràpid? Per estalviar espai?
- Per a llegir més ràpid?
Indici d'un individu o societat habituats a escriure /
gràficament madurs / alfabetitzats

Les abreviatures: tipus

- **Contracció:** supressió d'una o més lletres a l'interior d'un mot.
- **Lletra volada:** representar una síl·laba o paraula mitjançant una lletra col·locada a la part superior d'una lletra base.
- **Suspensió:** supressió de l'última o les últimes lletres d'una paraula.
- **Sigla:** suspensió consistent en la lletra inicial d'un mot,
- **Afèresi:** supressió d'una lletra o d'una síl·laba en posició inicial de mot.

Delius a y de ayo... ay ... capit en lo qual por los dha

pis

lora fonsa
de bruy
dne capos

→ jurate

ff colna
p box
deprae de bclary

jac marag
p priato
Jaha furor
p marag
Jaha priato
D. d'araga
Gabriel d'araga deims
brng de bclary
p. bopd
p palos

bne eugul
Jaha ppim
Jac orjal
Antony moya
Jaha palos
Antony pener
Gabriel d'araga deims
Jaha emal
Jaha marag
An marco

G granada
bne bruc
p. myror
yanch bngs
Jac d'araga
Jac bog

Contracció:

Any
Consel

Lletra volada:

scrits
Guimó

Suspensió:

Jacme
Johan

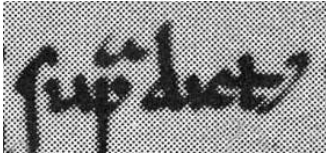
Sigla:

Pere
Francesch

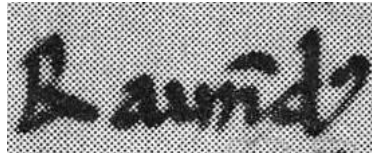
Les abreviatures: signes d'abreviatura

- **Línia horitzontal:** generalment indiquen abreviació per suspensió o contracció. Substitueixen una lletra (vocal, m, n, s) o un conjunt de síl·labes.
- **Lletra volada:** una petita lletra al damunt d'una **sigla** o una paraula
- **Signes especials:** lletres que incorporen alguns signes que tenen un significat especial en funció d'on està el signe.

supradictus

Raimundus

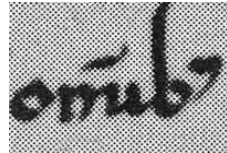
et

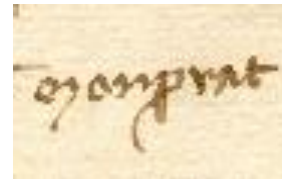
per

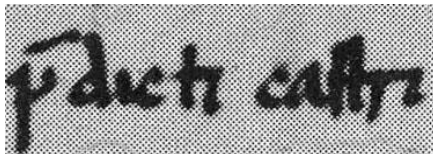
omnibus

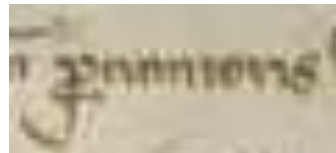
Montserrat

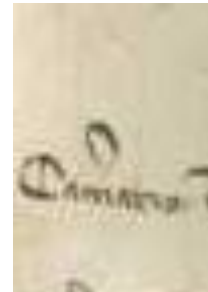
predicti castri

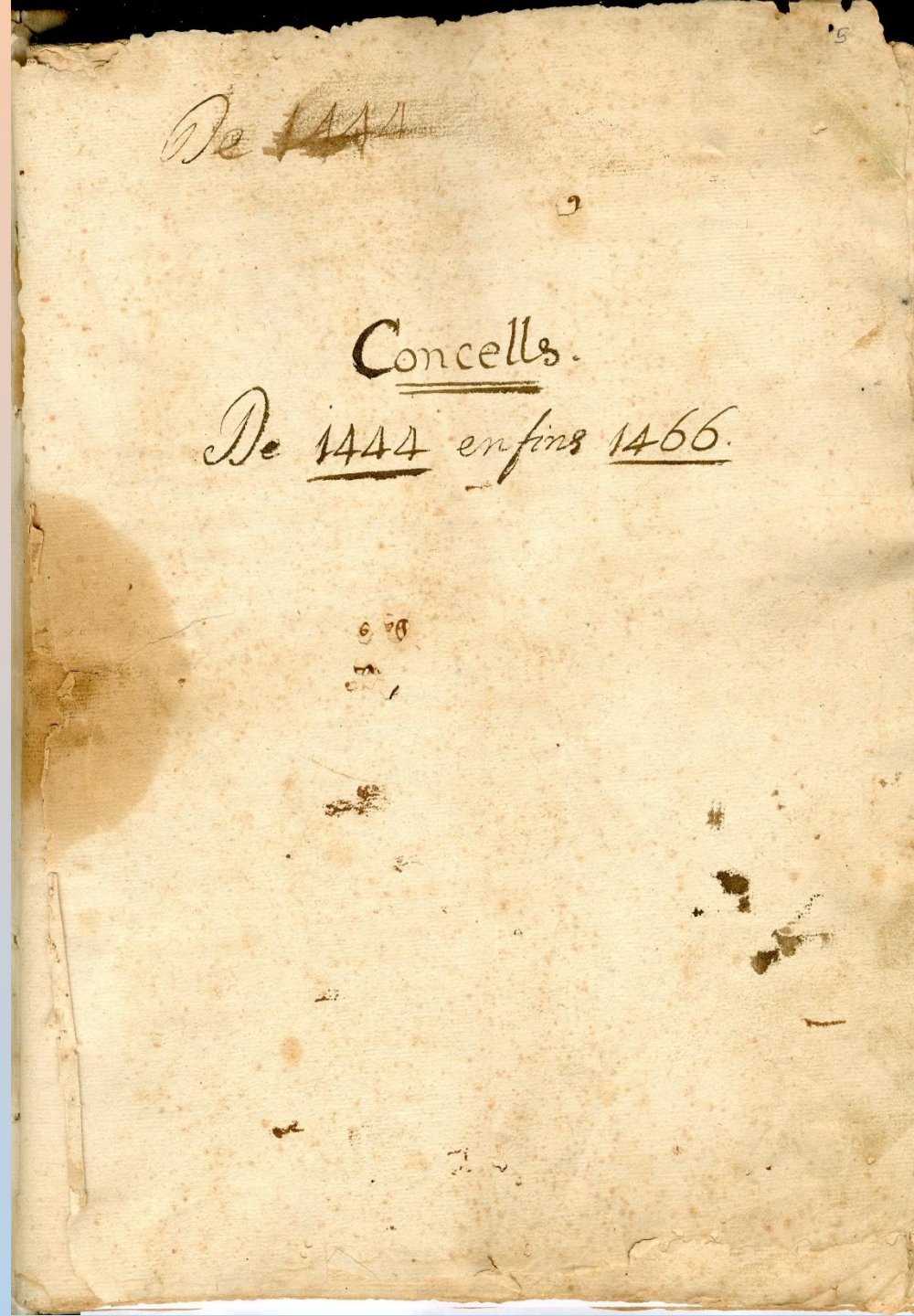
procuratoris

Camenario

**Documentació
municipal:**
actes del Consell,
Clavaria,
Ordinacions,
expedients...

Delimito a n de ... en la casa de ...

l'ons foros
E bruy
Dne capto

Jurats

ff. coltra	Jac moros	bne ouguel
p box	p puaro	jaha ppun
choprar de bcluy	jaha fmaro	Jac oriol
Jac granada	p paxiol	Dnrcny moso
Dr oriol	Jaha puaro	Jaha palito
E granada	D. d'araga	Dnrcny pene
bne bruc	Gabriel d'araga	Gabriel d'araga
p myror	bng de bcluy	Jaha emol
març bago	p bapç	Jaha marça
Jac d'araga	p palto	Dr març

Que no se ...
novena de ...
pela no se ...

Quatro se fave ...
Kuida acortan ...
pelo fet bcluy ...
Impugnacio contra ...
barraçona

Data

Jurats i consellers

notes

Assumptes:
Deliberacions
resolucions

Qu miga a 12 d'agost fonsa justat
consell p' los senyors de jurats on foren
rey los consellers d'ara

Joba Sara }
E/bruf } Jurats
Criso Jabell }

Jac moros	but capis	loznes ogt
but bruf	by galuat	Josa gualda
Jac oyol	p' tolia	p' gales
Gabriel toroga	antsony farre	but m'eso
Josa galdes	Josa pug	p' lubell
a Jaku ogt	Jac granada	Jac vylarot
p' plans	antsony galuat	but carnyer
v' rnc p'net	Josa farre	p' ogt
Criso nyro	p' granada	p' bog
Josa box	Josa pny	p' poleres
p' dolques	p' bog	p' glabre
Vassil en miga	p' bayada	adoffat beluy

los juos del
morte

Declara lo Consell q' d'ay azaku ogt p' Jac
granada p' Josa pny q' agde q' done l' d'ese comus
de agde et most' e' m'at la baya p' ual la
baya p' rizar los quadres ala don los de pub
d'is alagran los d'is b'ese

Et a declarat lo consell p' b'ca q' los jurats on p' p'o
fat q' alguns locs p' t'ito d' camp q' uoluy
recolz ab los locs grops cap de mand
p'ls acolgan ab tots p' b'ens p' nodym'nt
o no vol tot lo consell q' tot don q' uenp
ula vulla q' uenp

Data:

Diumenga, a 12 d'agost, fonsa aiustat
Consell per los senyors de jurats on foren
los consellers segens

1462

Sobra
admetre
per fea Peluora

Comat Congel a desphicat sey p j
bu q fara i crebatana d by peluis
p q com sua fita q segons q puza
ala q ell aura p q la pens d fex p q
femeta mans p ap qis fan malnests
atots les bonbaris q en plana p
ey gauda q facan q agay sol nytra
p q fara peluora

Imicus a p d mes foneca justat
congrit p los seors d jurats on fo
ren los conplis d gins

Josa Sara } Jurats
Briso ~~cap~~

Jas moras	Ent capis	Josa box
Bur burp	ant don farer	g banuel
Jas oyol	by peluat	p jals
p doluro	fast en uiga	Josa gauda
p lubell	Josa farer	laurat opt
gabriel toroga	Josa puy	p plans
a darru opt	ant don peluat	Jas vpladit
Briso myo	p bog	Jas gramava
Briso nico	ffo jals	Ent Caemp

• Jurats i consellers:

Johan Sara
Barthomeu Jabelí (jurats)

Jachme Monrog

Bernat Bruch

Jachme Oriol

Pere d'Olives

Pere Lubell

Gabriel Toroga

Mateu Oset

Berthomeu Miró

Barthomeu Marchó

L'Anno dny milmo cmo
Quadragesimo Quinto

Dimanche a x et mes d

Jurats y de de pus dit ay fore de ofici los d'ual p'esso
office de l'alt
p mo per jurats lo renre forens & bmo bmo capro
p'cipans de p't p. jotho pedanes antony frizer
acaptados d'lo pobres jac Hog bng de beluy
p'ceptans de p't d' jotho caual e jac on ol
p'ceptans de p't jotho gomes de bago comprat de beluy
gostacaps bng pasqual e jotho spuy filon p
acaptados d'lo curp de cobregar & con p. frizer
corados de vi bng de beluy. m. marco
corador d'oli antony pelic
acaptados d'lo franco l. p. guaph bng roguya dr. gior
jotho alanuy jotho spuy et mercadal jotho conoja & conoja
antony cor frizer paleros p. palma & d'olivos jotho paleros

Oficis municipals:

- Jurats
- Sagristans
- Acaptadors dels pobres
- Sagristans de Sant Joan
- Mostassafs
- Acaptadors dels ciris de combregar
- Corredors del vi
- Corredor d'oli
- Acaptadors dels frares

Diminys i xx et mes de juyin an oi ccc xxxv fons a jurat
compel en la casa consuevada de servir copel en lo qual fons los
duals ses

loves forns
S' bruc
buc capos

Salvi el clerge
buc bruc
p. bepy
Salvi el clerge
buc de boluny
S' bruc
p. myrer
S' granada

p. priaco
Joha monag
d. oriel
ff. colra
p. mayel
buc boluny
Antony moys
dr. marco

moys de boluny
p. bepy
jac. de on
Joha fons
Joha fons priaco
curel bagos
buc augul
jac. granada
Antony fons

Qui qual se vol que fara portar blat
per mar la vila li hace fer port a franch
de salou qui acceptat aquell que li vendran
aforaxterij. Declara lo dit compel q tot ho q vinda a portar blat y la
mar q la vila la aga a portar franch de salou acy
acceptat aquell ho a quils q vendra lo dit blat q non verra
a ninguna psona de fora vila agi a pagar la port a la vila

Declara lo dit Consel que tot hom qui vula
aportar blat per la mar que la vila la aga a
portar franche de Salou, ací acceptat que
aquel ho aquels qui vedran lo dit blat que
se'n venen a ninguna persona de fora vila,
agen a pagar lo port a la vila.

Eines pràctiques per a la lectura de documents històrics

Daniel Piñol Alabart
Universitat de Barcelona
danielpinol@ub.edu